

”Kvit eller Dobbelt” om orientalske tæpper

Tekst og foto: JAN ANDERSEN

Medlemmernes viden om tæpper blev sat på en alvorlig prøve efter generalforsamlingen 2008, da de skulle svare på de samme spørgsmål, som vores mangeårige medlem Ilse Andersen gjorde den 3. februar 1990 i Danmarks Radios kendte quiz ”Kvit eller Dobbelt”, hvor emnet var ”Orientalske tæpper”.

Hun havde chancen for at vinde 64.000 kr., mens gevinsten i foreningen var mere beskeden, en flaske SHIRAZ rødvin. Vi havde fået udsendelsen kopieret fra et gammelt VHS-bånd til DVD, som blev vist på en storskærm i Havarthigårdens hyggelige lokale i Holte.

Formand Søren Nissen havde i samarbejde med Yonus Caglak udvalgt samme type tæpper som Ilse Andersen blev ”eksamineret” i under ”Kvit eller Dobbelt”, og vi satte udsendelsen på pause efter hvert spørgsmål, så medlemmerne fik chancen for selv at svare, inden vi hørte Ilse Andersens svar og dommerens kommentarer.

Dommer i ”Kvit eller Dobbelt” var tæppehandler Hans Elmby, der også var formand for og medstifter af Selskabet for Orientalisk Tæppekunst. Vært i ”Kvit eller Dobbelt” var DR´s Per Wiking.

18 år efter hun stod på scenen kiggede Ilse Andersen med, da foreningens medlemmer så udsendelsen på Havarthigården. ”Jeg var meget nervøs,” sagde Ilse Andersen om den aften i 1990, hvor hele Danmark blev imponeret af hendes viden om tæpper.

Som mange andre startede Ilses tæppeinteresse med, at hun købte et orientalsk tæppe og begyndte at læse om tæpper. Så var hun smittet af tæppebacillen og fandt ud af, at hendes første køb var helt forkert og at der fandtes andre og meget mere interessante tæpper. Hun fik også sin grundlæggende viden ved at gå på aftensskolekurser – det var dengang, at eksperter som Hans Elmby og Else Krøjgaard underviste.

Formand Søren Nissen takker aftenens hovedperson Ilse Andersen, mangeårigt medlem af foreningen, for hendes medvirken i aftenens quiz "Kvit eller Dobbelt".

Første spørgsmål til 1000 kroner til Ilse Andersen og således også til foreningens medlemmer ved generalforsamlingen 2008 lød: "Hvorledes er shirazien normalt udformet på baluch tæpper?"

Svar: Tre gange tre kæde tråde med gedehår viklet omkring i mørkebrun eller sort.

2000 kroners spørgsmålet: "Fra hvilket distrikt stammer den viste bort" (Der vistes et tæppe på scenen)

Svar: Hamadan-distriktet. Nærmere Serabend – en by i Vestpersien.

4000 kroners spørgsmålet: "Et område er kendt for en såkaldt skakbræt bort. Nævn området og de tre stammer, hvor borten forekommer. Beskriv borten og dens placering?"

Svar: Fars-området. Stammer Khasghai, Khamseh og Lori. Den er placeret for enden af tæpperne. Der kan være to-tre rækker. Er for det meste hvid/blå. Men kan også være rød, grøn eller gul.

8000 kroners spørgsmålet: "Fra hvilket distrikt, landområde og by stammer dette stykke, hvad kaldes det og hvad har det været anvendt til? Hvilken teknik bør vi forvente i dette stykke og fra hvilken periode stammer sådanne stykker?"

Svar: Kurdistan. Bidjar. Der er tale om en wagareh, en "prøveklud", hvor man skulle vise, hvad man kunne yde. Per Wking: "Altså en slags persisk "tapet-bog"? Ilse: "Ja, det kan man sige". Teknikken er Bidjar-binding, med et tykt og stramt skud og derefter et bølget skud over kæden. Uld på uld, G-knude og rødt/brunt skud. Stammer fra det 19-århundrede.

16.000 kroners spørgsmålet: "I hvilket område og af hvilken nomadestamme er stykket knyttet. Hvilken teknik, kæde, skud, knude, bør vi forvente. Såfremt bagsiden er bevaret kan den være dekoreret. Nævn mindst en mulig form for dekoration. Forklar hvorledes et komplet stykke er opbygget og hvad disse tekstiler har været anvendt til?" (Der vises en dobbelt saddeltaske på scenen)

Svar: Fars-området. Khasghai. Uldkæde af naturfarvet uld, rødligt to skud af uld, persisk knude. Bagsiden kan være stribet eller i zig-zag mønster. En dobbelt sadel-taske med fladvævet midterstykke. To forsider, to bagsider, der er fladvævede. Brugt til at lægge hen over kamelen eller æslet til transport af husgeråd etc.

32.000 kroners spørgsmålet: "Hvilket distrikt stammer dette stykke fra og hvordan er tæppernes grundvæv almindeligvis? Et andet distrikt har sommetider samme kant fortrinsvis i løbere, men ikke i store tæpper. Fra dette område forekommer i øvrigt fremragende silketæpper. Hvad hedder dette distrikt?"

Svar: Hamadan-distriktet. Heriz. Hamadan har et skud af bomuld mellem hver knuderække. Kæden er af naturbomuld.

Ilse Andersen valgte at stoppe efter at hun havde vundet de 32.000 kr. og hun fik overrakt checken af Per Wiking.

Vi ved ikke, hvad 64.000 kroners spørgsmålet var – og om Ilse Andersen også kunne have svaret på dette. Hans Elmby afslørede os bekendt aldrig, hvad det sidste spørgsmål i "Kvit eller Dobbelt" var.

Vores egen vinder af tæppe-quiz'en efter generalforsamlingen blev FLOREK PRADZYNSKI, der havde flest korrekte svar på sit skema. Tillykke.